22ՐԴ ՏԱՐԻ — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 9 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1891 — ԹԻՒ 54

ՏԸՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԲԵՐԱ, ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ, ՍԻԹԼ Տ'ԱԼԷՔ

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ դրութիւն ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal "HAÏRÉNIK"
Péra, Cité d'Alep, CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարտ.	Համար	Տարեկան	300	թիւ	75	դր. մկճխ
»	»	Վեցամսեայ	150	»	40	» »
Գաւառներու		Տարեկան	300	»	100	» »
»		Վեցամսեայ	150	»	50	» »
»		Երեամսեայ	75	»	25	» »
Օտար երկրաց		Տարեկան	300	»	25	ֆրանգ

Թղթ. ատարի Ծախքը. Խմբագրութեան վրայ
(Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի
100 դր.ի տեղ 115 դր.)

درعلیه ده یك اوغلنده حلب چارشوسنده
حیره نیك - غزه سی اداره خانه سنه

10 ՓԱՐԱՅ

ԳԱՏԸ ԳԻՒՂՑԻՔ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՄԷՋ

Գաւը գիւղի Հայերը շատ կարեւորութիւն առնի մեր ազգային գործերու մէջ տանը հինգ, տանը վեց տարիներէ ի վեր։ Երբ կայ բարեգործական ձեռնարկ մը որուն համար գրամ պէտք է և աշխատութիւն, ամէնուն աչքերը նախ և առաջ կը դառնան դէպի Գաւը-գիւղ։ Կրթական ընկերութիւնք, Սովետք, Հիւանդանոց, ամէն բարեպաշտական հաստատութիւնք կը վկայեն թէ շատ բան պարտական են Գաւը-գիւղի հայերուն։

Ազգային ամէն գործերու կ'աշխատին միաբան ոգւով, իրենց մէջ գաղափարներու, զգացումներու համերաշխութիւն կայ, և կարգապահութիւնը կը սիրեն, ու կարգապահ են։

Գաւը գիւղի հայերն այսպիսի յատկութիւններ ունին, վասն զի ամէնքն ալ գրեթէ միևնոյն միջավայրի մարդկեր են, մի և նոյն դարձերով կ'զբաղին, մի և նոյն մտածութիւնները ունին։

Ա.յս Հայերու ծագումն ալ գրեթէ մի և նոյն է։ Մեծ մասամբ բնիկ դաւառացիներ են, որք իրենց հետ բերած են պարկեշտական առանգութիւնները գալոցի, եկեղեցիի աշխատելու համար։ Առանք առաջ բերին սերունդ մը որ բաւական ուսում առած, զարգացած երիտասարդներէ կը բաղկանայ հիմա, սակայն այդ երիտասարդները իրենց առիւնին հետ ժառանգած են հնազանդութեան, կարգապահութեան ոգին։ Գաւը գիւղի ուսեալ երիտասարդութիւնը դառդոշամիտ չէ. մեծը պզտիկը կը ճանչնայ, սիրայօժար կը հպատակի շատ ուսեալ չեղողներու կողմէ իրեն արուած խրատներուն։

Ահա այսպէս հնութիւնն ու նորութիւնը ի մի ձուլուած Գաւը գիւղի մէջ, մեր ընդհանուր զարգացման աշխատեցան ու կ'աշխատին։

Եւ Գաւը գիւղի հայերը չեն կրցած ունենալ այն դառն բայց ղօրութիւն առող զգացումը զոր կրծովի ոգիներուն կը պարգեւէ ժողովրդի մը ապերախտութիւնն։ Ո՛չ. Գաւը գիւղցիք շատ երախտագիտութիւն ունան, և օր մը ազգին դարձոց վարչութիւնը բոլորովին իրենց ձեռքն յանձնուեցաւ։

Եւ սակայն—դժբաղդութիւնն հոս է որ «Եւ սակայն» մըն ալ կայ։

Եւ սակայն Գաւը գիւղի հայերը կ'ընծայեն այժմ տարօրինակ երեւոյթ մը որվարժէ ուսումնասիրուիլ։ Ընդհանրութեան գործերուն այնքան ջերմ հետաքրքրութիւն ցուցնող եղողները գրեթէ անտարբեր են, արհամարհող են իրենց Թաղի գործերուն։ Կը նմանին այն մարդոց որք իրենց տունն ու ջահելները անխնամ կը թողուն և դրացիներու, բարեկամներու, ազգականներու կը նուիրեն իրենց անձն ու աշխատութիւնը։

Գերազոյն պարտականութիւն է աշխատիլ ընդհանրութեան համար, բայց ոչ նուազ գերազոյն պարտականութիւն է աշխատիլ իրենցներուն համար։ Մեր ազգային կազմակերպութիւնն այնպէս է այժմ որ իւրաքանչիւր Թաղ, իւրաքանչիւր դասու, պէտք է ինքն աշխատի իր բարոյական զարգացման. այս մասնակի աշխատութիւնները միանալով կը կազմեն ընդհանրութեան զարգացումն։ Իսկ մասնական աշխատութիւնները չզոհելով, ընդհանրութեան աշխատիլը շատ կարելի է, և պէտք է որ ալ ըլլայ։ Ա.յս նկատումները շատ տարրական և շատ սովորական ճշմարտութիւններ են, զոր սակայն հարկ կ'ըլլայ յիշեցնել Գաւը գիւղցիներուն, որք իրենց Թաղին համար անտարբեր գտնուելու նշանները ցոյց կուտան։

Գաւը գիւղիք անկեաններս ընակչին Թաղական խորհուրդ մը որու հօմէն անդամներէն վեցը հրաժարեցան։ Ա.յս կիրակի գալէնալ նոր ընտրութիւն կար. հօմը հարիւր ընտրողներու քուէթուղթեր խրկուեցան, ասոնցմէ ալ վեց հարիւրը հրաժարեցան քուէ խրկելէ։

Ահաւասիկ անհեթեթ տատամսոտները Թէ Գաւը գիւղցիներու խելքն ու սիրտը իրենց Թաղէն դուրս է։ Ա.յս "բացակայութեան" դիմաւոր պատճառը դուցէ այն ըլլայ որ Գաւը գիւղիք "ազգային մեծ մեծ գործերու" վարժած ըլլալով իրենց պզտիկութիւն կը համարին Թաղային փոքրիկ գործերու միջամտել։

Բայց կը կարծենք Թէ՝ փոքրիկ բան մը չէ հսկել գործոյն այնպիսի Թաղի մը որ իր գալոցին համար տարին 110,000 դահեկան կը ծախսէ։ Աւամեան վարժարանը կը բաւէ որ բոլոր Գաւը գիւղցիները ջերմ եռանդով, տաք սրտով աշխատին իրենց Թաղին համար։

Օր չանցնիր որ լրագրի մը մէջ չկարդանուի Թէ՝ ժողովուրդներու, անհատներու ապագան գալոցի կախում ունի, Գաւը գիւղիք որ Պոլսոյ ուրիշ ամէն Թաղեցիներէ աւելի օրաթերթի կ'օգտուին, կ'երեւի Թէ իրենց կարգացածէն օգուտ մը քաղելու անընդունակ են։

Բայց կրնայ ըլլալ որ ուրիշ դաւակար ալ ունենան. կարծեն Թէ՝ գալոց մը որ տարին 110,000 դահեկան կը ծախսէ, այդ գալոց ինքնին լաւ արդիւնք մը կուտայ։ Ի՞նչ հարկ կայ լանարք տանիլ, հոգածութիւն ունենալ։ Ոակին տանոյ համար ինքնաշարժ մեքենայ մըն է որ ամէն բան կը վարէ, ամէն բան կը լաւացնէ։—Կը սխալին. գալոցի մը ամենէն մեծ վնաս բերողը ոակին է, եթէ չգործածուի խելացի կերպով։

Գալոցի կազմութիւնը կախում ունի հոգաբարձութենէն, որ կախում ունի Թաղական խորհուրդէն, որ կախում ունի ընտրողներէն։

Թաղ. խորհուրդի ընտրութեան անտարբեր կեցողները պարզապէս օխտարութիւն ըրած կ'ըլլան. և դիտենք Թէ աշխարհիս մէջ ամենէն աւելի կը վնասուին և կը վնասեն նոքը որք անոնք են։

Գալոցի հետ միանին Գաւը գիւղիք ունին իրենց եկեղեցին, իրենց ազգային կալուածները որք Թաղ. խորհուրդի հոգածութեամբը միայն կրնան պայծառ մնալ, բարգաւաճիլ։ Հրաժարող Թաղականները, քուէտուփին չմուտեցող Թաղցիները ինչպէս որ կարեւորութիւն չեն տար գալոցի նշանակութեան և կարեւորութիւն չեն տար եկեղեցւոյ ալ։

Ու, հետաքրքրական կէտն այս է, այս անտարբերները ամենէն առելի տաք կերպով կը խօսին ազգային խնդրոց վրայ. կը վիճին, կը բարկանան, ուրիշի չեն հաւնիր, կը պարծենան իրենց Թաղովը։ Ինչ որ ցոյց կուտայ Թէ՝ Գաւը գիւղցիներն ալ որք աւելի լեցուն գործեր ընողներ էին, քան Թէ պարապ խօսքեր ընողներ, այդ Գաւը գիւղցիներն ալ օգտակարագոյն կը համարին խօսքը քան Թէ գործը։

Եւ այդ անտարբերները գիտե՞ն Թէ ոչափ կը վնասեն անոնց որք իրենց պէս չեն, այլ խղճի մուօք կը կատարեն ինչպէս առ ընդհանուր ազգն ունեցած պարտականութիւնները, նոյնպէս և առ իրենց Թաղն ... հանրութիւնը չգիտեր Թէ ո՞վ է Թաղային գործերուն աշխատողն, ո՞վ է զոյնս արհամարհողն, հետեւաբար ամենքը մէկ համարուին, նախատինքը ամենուն է, և երբ հարկը ներկայանայ որ ազգային կարեւոր գործերու համար կաթսայնք Գաւը գիւղցիներու, չվիտի դիտնանք Թէ որո՞նց դիմելու է, որո՞նց դիմելու չէ.— Գաւը գիւղին անտարբերը է պիտի ըսուի։

Ինչպէս դիտենք, Գաւը գիւղցիները այսպէս պէշ օրինակներ չեն որ տան. անոնք ինչպէս ընդհանրութեան կ'աշխատէին նոյնպէս և աւելի ալ կ'աշխատէին իրենց Թաղին. Թաղական ընտրութիւնները իրենց պաշտօնը կ'ընդունէին, տարիներով իրենց պաշտօնին մէջ կը մնային և մեծամեծ ծառայութիւններ կը մատուցանէին։

Ի՞նչ հոգեկան վիճակ է մնալ Գաւը գիւղցիներուն մէջ որ իրենց պատկառելի չեն, այլ խղճի մուօք կը կատարեն իրենց պարտականութիւնները, նոյնպէս և առ իրենց Թաղն ... հանրութիւնը չգիտեր Թէ ո՞վ է Թաղային գործերուն աշխատողն, ո՞վ է զոյնս արհամարհողն, հետեւաբար ամենքը մէկ համարուին, նախատինքը ամենուն է, և երբ հարկը ներկայանայ որ ազգային կարեւոր գործերու համար կաթսայնք Գաւը գիւղցիներու, չվիտի դիտնանք Թէ որո՞նց դիմելու է, որո՞նց դիմելու չէ.— Գաւը գիւղին անտարբերը է պիտի ըսուի։

Ինչպէս դիտենք, Գաւը գիւղցիները այսպէս պէշ օրինակներ չեն որ տան. անոնք ինչպէս ընդհանրութեան կ'աշխատէին նոյնպէս և աւելի ալ կ'աշխատէին իրենց Թաղին. Թաղական ընտրութիւնները իրենց պաշտօնը կ'ընդունէին, տարիներով իրենց պաշտօնին մէջ կը մնային և մեծամեծ ծառայութիւններ կը մատուցանէին։

Ի՞նչ հոգեկան վիճակ է մնալ Գաւը գիւղցիներուն մէջ որ իրենց պատկառելի չեն, այլ խղճի մուօք կը կատարեն ինչպէս առ ընդհանուր ազգն ունեցած պարտականութիւնները, նոյնպէս և առ իրենց Թաղն ... հանրութիւնը չգիտեր Թէ ո՞վ է Թաղային գործերուն աշխատողն, ո՞վ է զոյնս արհամարհողն, հետեւաբար ամենքը մէկ համարուին, նախատինքը ամենուն է, և երբ հարկը ներկայանայ որ ազգային կարեւոր գործերու համար կաթսայնք Գաւը գիւղցիներու, չվիտի դիտնանք Թէ որո՞նց դիմելու է, որո՞նց դիմելու չէ.— Գաւը գիւղին անտարբերը է պիտի ըսուի։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ
ՄԻԱՄԵԱՑ ՊԱՇՏՕՆԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ Ս. ՍԱՀԱԿԵԱՆ ԵՒ Ն. ՎԱՐԴՈՒՀԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ՍԱՄԱԹԻՈՅ

Ամէն. Նահատակ Ս. Հայր, Գեր. Ս. Հարք եւ Մեծարոյ Տէրք եւ Տիկնայք,

Սամաթիոյ Ս. Սահակեան եւ Ն. Վարդուհեան վարժարանայ լիամակալութիւնս պատիւ ունի Պատ. հանդիսականայդ ուշադրութեան ընծայել իւր միամեայ պաշտօնավարութեան տեղեկագիրը։

Լիամակալութիւնս իւր ի գործ ձեռնարկած առաջին օրէն՝ իւրեան հոգածութեան առաջ մտան ընտրեց վարժարանացս բարոյական եւ մտաւորական զարգացման մակարդակը բարձրացնել եւ Սամաթիոյ Թաղին արժանավայել դիրք մէջ դնել վարժարանը։ Առ այս բազմաթիւ առաջարկներ եւ ծրագիրներ ներկայացան։ Լիամակալութիւնս իւր նախորդաց հետ որ մեծ բաժին ունին այս մասին ուշադրութեամբ կուզայ յայտարարել Տեարցդ Եթէ՝ որչափ եւ հնար էր եւ կը նայէր մեր նիւթական տատարք եւ որքան եւ Պատ. Թաղ. խորհուրդն կ'ընծայէր մեզ իւր հաւանութիւնն՝ ի մասին մեր ձեռնարկաց՝ յաջողեցաւ, եւ այսօր կուտայ աղդին 8 ընթացաւարտ օրիորդներ, հաստատեալ եւ օժանդակ բարոյական եւ մտաւորական զարդերով։ Առ 7 ժրագրաւրեալ եւ դասախարակեալ անհատներ աղջիկ, մասնաւորապէս տիպար եւ արդիւնք Ն. Վարդուհեան վարժարանիս ընտիր եւ յոդնաչատակ դասախարակուհի աղնուափայլ Օր. Սեմէրճեանի։

Բայց խնամակալութիւնս փափաքեաւ ոչ Թէ միայն իւր համայն աշխատութիւնն նուիրել սոյա՝ զլխովին, այլ՝ հիմնովին բարեփոխել մեր երկաեւ վարժարանաց վիճակն։ Նախ, իւր խորհրդածութեան առարկայ ընաւ բաւարար նախասրահներն, կրթութեան եւ դաստիարակութեան հիմնաքարերնէն, եւ առ այս իւր միջոց յարմար դատեց գայնս յանձնել ընդմանուր եւ կարող մանկավարժից եւ ունենալ այցելու տեսուչ մը։

Երբ այսպէս յաջողեցաւ նախասրահներն ընթայիկ եւ բարեփոխել վիճակի մէջ դնել՝ ձեռնարկեց Ուսումնասրահիս կանոնաւոր ուղղութեան եւ դասատուութեան ... Թոան ճչակ եւ պատչաճել տալ՝ ի ձեռն Մեծ. բանիրուն ուսուցչաց՝ ժամանակիս ընկալեալ մանկավարժական նորոգ դրութեան համաձայն։ Եւ ուսման ծրագրի գործադրութեան ժամանակ՝ ոտն առ ոտն գնաց Պատ. Ուսումն. խորհրդոյ նորոգ պատրաստած ծրագրին ղոր վաւերացուցած է Ազգ. Կեդր. Պատ. վարչութիւնը։

Թէ՛ առ այս կէտ առ կէտ հետեւելով՝ համապատասխանեցնիք մեր ամենեսեան քաղձանաց՝ Թող բարեհաճին վկայել Պատ. քննիչ Տեարք որք հաճեցան պատուել Սամաթիոյ հայ հասարակութեան կրթական լիամակալութեան հրաւէրն եւ նախընտրել վարժարանաց երկաեւ ուսանողներն իւրեանց պատկառելի եւ փափաքելի ներկայութեամբ։

Անտարակոյս, Պատ. Տեարք, վարժարանաց բարոյական եւ մտաւորական վիճակն ի նկատի առնելով՝ պիտի կարծէք Թէ այս ուրախառիթ վիճակին հասնելու համար՝ լիամակալութիւնս մեծաքանակ ղրամներ ղոհած է. ոչ, ընդ ամէնն՝ ամսական 5,500 դահեկան, եւ այն ալ Սամաթիոյ հայաչատ եւ բազմասահանջ Թաղին, եւ առաւել քան 400 ուսանողաց որոց Թուոյն եւ նոյա ուսանդած առարկայից համեմատ՝ յոյժ չնչին դումար մը կը ներկայէ վարժարանաց պիւտճէն։ Ա.յս 5,500 դահեկանի պիւտճէն կը հայթայթուի այսպէս, 2600 դահեկան Թաղային մնաուկէն, գրեթէ 2000 դահեկան աչակերտաց ամսաթոշակէն եւ 700 դահեկան նպաստ եւս Ս. Սահակեան Սանուց ժրաջան ընկերութենէն, այս 700 դահեկանին 300ը կանոնաւոր ամսաթոշակէ եւ 400ն ալ դանձանակի չոջալութենէ։ Որով վարժարանաց պիւտճէն ամսոյ ամսոյ 200 դահեկանի չափ կունենայ։ Վարժարանաց մէջ կ'աւանդուին՝ քանիրուն աշխատաէր եւ անճնուէր ուսուցչաց ձեռօք՝ կրօնք եւ բարոյագիտութիւն, Մայրենի լեզու, Օսմաներէն, Ֆրանսերէն եւ Անգլիարէն, Ուսանողութիւն, Պատմութիւն, Աչխարհագրութիւն, Բնական Գիտութիւն, Թուաբանութիւն, Գծագրութիւն, Ձեւագիտութիւն, Ձեռագործ եւ Երաժշտութիւն։

Մեր վարժարանաց նկատմամբ դուզնաքեայ պիւտճէին հանդէպ՝ Խնամակալութեան եւ ուսուցչաց ճիգերն եւ վաստակ կրկնապատկեցան եւ բազմապատկեցան որ վարժարանքս իւրեանց վայելուչ վարժարանը։ Առ այս բազմաթիւ առաջարկներ եւ ծրագիրներ ներկայացան։ Խնամակալութիւնս իւր նախորդաց հետ որ մեծ բաժին ունին այս մասին ուշադրութեամբ կուզայ յայտարարել Տեարցդ Եթէ՝ որչափ եւ հնար էր եւ կը նայէր մեր նիւթական տատարք եւ որքան եւ Պատ. Թաղ. խորհուրդն կ'ընծայէր մեզ իւր հաւանութիւնն՝ ի մասին մեր ձեռնարկաց՝ յաջողեցաւ, եւ այսօր կուտայ աղդին 8 ընթացաւարտ օրիորդներ, հաստատեալ եւ օժանդակ բարոյական եւ մտաւորական զարդերով։ Առ 7 ժրագրաւրեալ եւ դասախարակեալ անհատներ աղջիկ, մասնաւորապէս տիպար եւ արդիւնք Ն. Վարդուհեան վարժարանիս ընտիր եւ յոդնաչատակ դասախարակուհի աղնուափայլ Օր. Սեմէրճեանի։

Անտարակոյս, Պատ. Տեարք, վարժարանաց բարոյական եւ մտաւորական վիճակն ի նկատի առնելով՝ պիտի կարծէք Թէ այս ուրախառիթ վիճակին հասնելու համար՝ Խն

ԱՂԱՂԱՎՈՒԹ

ԱՂԱՍԻ ԽԱՉԻՔ

Ոչ ոք, ոչինչ կրնայ ազատել զիս ինձմէ, ոչ ոք, ոչինչ կրնայ ինձմէ խլել զիս, ոչ ոք, ոչինչ կրնայ զիս ինձմէ ջնջել, ոչ ոք, ոչինչ կրնայ զիս ինձմէ հեռացնել, ոչ ոք, ոչինչ կրնայ զիս ինձմէ ետ պահել, ոչ ոք, ոչինչ կրնայ զիս ինձմէ ետ դարձնել, ոչ ոք, ոչինչ կրնայ զիս ինձմէ ետ բերել, ոչ ոք, ոչինչ կրնայ զիս ինձմէ ետ տանել, ոչ ոք, ոչինչ կրնայ զիս ինձմէ ետ առնել, ոչ ոք, ոչինչ կրնայ զիս ինձմէ ետ ուզ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԸ

Կրօնական ժողովը դումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան, ժամը 8 ին. նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին, և ատենապետութեամբ Ցովհաննէսեան Տ. Գրիգորիս Եպիսկոպոսի։ Ներկայ էին ութը անդամք։

Ս. Քաղ. Ժողովը որոշած էր որ կազմուի Կաթ. յանձնաժողովը, որ ուսումնասիրէ վարչութեան հետեւեալ ընթացքը կաթոլիկական խնդրոյ մէջ. ինչո՞ւ իր կողմէն ընտրած էր երեք աշխարհական, Թողլով Կրօ. Ժողովին որ նա ալ ընտրէ եկեղեցական անդամները։ Կրօն. Ժողովը երէկ կատարեց այս ընտրութիւնը։ Ընտրուողներն են.

Տ. Գարեգին Վ. Թաթարեան
Տ. Մովսէս » Կիւմրիւկեան
Տ. Ցովհ. քահ. Հիւնքեարպէկեանեան

Բ. Կրօ. Ժողովոյ անդամներէն Տ. Գէորգ Վ. Իւթիւճեան որ ներկայ էր Ժողովին՝ հրաժեշտ առաւ իր պաշտօնակիցէ, վասն որ վաղը կը մեկնի։

Գ. Ատենապետ Սրբազանն հաղորդեց Ժողովին թէ այս կիրակի Իսկիւտարի եկեղեցւոյն մէջ Մեծ Արմտան գիւղին քահանայ ձեռնադրած է նոյն գիւղէն ակնյատու կարապետը։

* * *

ՔԱՂ. ԺՈՂՈՎ

Քաղ. Ժողովն այսօր ժամը 4 ին պիտի գումարի ի Գալաթիա։ Այս գումարման մէջ Ժողովը խորհրդակցութեան առարկայ պիտի ընէ բժշկաց դիւտագիրը։ Ս. Պատրիարքի կողմէ ալ առաջարկուելիք ինչ ինչ խնդիրներ կան։

* * *

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տնտեսական խորհուրդն հրաւիրուած է վաղը նիստ ընել։ Անդամ ներէն Մարգարեան և Քէօսէեան էֆէնտիք հրաժարական խրկած են։ Սակայն կը կարծուի թէ՝ մեծագոյնը բաւական համարելով հինգ անդամոց ներկայութիւնը՝ պիտի կազմեն իրենց դիւանը։

* * *

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

Եգիպտոսի նորընտիր առաջնորդ Տ. Գէորգ Վ. Իւթիւճեան այսօր կը մեկնի Պօլսէն Խոտիվեի ընկերութեան Շոպէյէ չոգենաւով, իր նոր պաշտօնակիցին երթալու համար։

* * *

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Վիէննայի Մխիթարեան միաբանութեան Աբբահայր Տ. Ալբէն եպիսկոպոս Ալպոյեան երկուշաբթի իրիկուն ուշ ատեն Պատրիարքարան ղրկած ընկերակցութեամբ երկու վարդապետներու, և այցելեց Ս. Պատրիարքին, որուն հետ տեսակցեցաւ կէս ժամու չափ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պոպոպէյ երկրաշարժն. — Մանրեօթ կը հաղորդէ հետեւեալ չորեքշաբթի տեղեկութիւնները Կ. Պոլսէն ի Պալատս չունենալիք երկաթուղւոյ ծրագրի մասին, ուրկէ վերյ կը խօսուի ժամանակէ մը ի վեր։

Պ. Ճօն Սթանիֆորթ ի դիմաց զրամատէրներու խումբի մը հետամուտ է ստանալ Պալատսի գծին արտօնութիւնը։

Երկաթուղին պիտի չունենայ իշխանի ծովախորշին որոշակի մէկ կէտէն, եւ անցնելով Պօլսէն, Հերեկէն, Զանդրիկն, պիտի ուղղուի դէպ ի Շարք-Պըչկա Տիարպէքիրի վրայ, եւ անցնելով Մուսուլէն պիտի յանգի ի Պալատս։

Որպէս զի չուտ աւարտի գծին չունենալիքը, Պ. Սթանիֆորթ ի՛առաջարկէ Հանրօգուտ չունենալու նախարարութեան որ չունենայ ձեռնարկէ երկու կողմէ միանգամայն, թէ Իզմիրէն եւ թէ Պալատսէն, այնպէս որ երբ մէկ կողմէն Իզմիրէն ի Զանդարլի հասնի երկաթուղին, միւս կողմէն ալ Պալատսէն ի Մուսուլ հասնի։

Հանրօգուտ չունենալու նախարարութիւնը ուզած է յառ ուեղեկանալ թէ Պ. Սթանիֆորթի ներկայացուցած գրամատէրներու խումբը կ'ընծայէ՞ բաւական երաշխաւորութիւն, այսպիսի հսկայ գործ մը այդ խումբին վստահելու համար։ Հարկ եղած տեղեկութիւնները ստանալու նըպատակաւ Հանրօգուտ չունենալու նախարար Թէվֆիք բէյ պիտի է թէ օսմանեան Պանքային թէ Լոմոնի օսմանեան գեսպան Ռիւսթէմ բէյին։ Երկու կողմէն ալ պատասխան ընդունած է թէ Սթանիֆորթի ներկայացուցած խումբը կազմուած է գրամագլուխ ունենալով տասն եւ հինգ միլիոն անգղիական ոսկի, որուն փաթ Թլէոնը արդէն գանձուած է։

Հանրաքար գրամական տեսակէտով տարուին գրաճանչերներու այսպիսի գործերէ եւ լուրջ խումբ մը չէր ներկայացած ի Թուրքիա սպառնութիւն ընդունելու համար։

Աւելորդ է երկարօրէն բացատրել թէ ինչ մեծ օգուտներ պիտի պարզուէ երկրին այսպիսի գծի մը յաջողութիւնը։

— Նոր էլէքթոպէ է Մաղեդոնիա. — Սելանիկ-Մանաստիր երկաթուղին որ չունենալու վրայ է, կը կարծուի թէ քանի բաւականին օգտակար պիտի չըլլայ թէ ռազմագիտական եւ թէ առեւտրական տեսակէտներով եթէ քանի մը ճիւղեր չունենայ։ Այս նպատակաւ Սերվիճէի կառավարիչ Մէհէմմէտ Ալի բաշա որոշած է որ անհրաժեշտ կարեւորութիւն ունեցող այս ճիւղերը չունենալու հարկաւորներու ծախսերը։

Մէհմէտ-Ալի բաշա հակուցած է ժողովրդին որ մեծամեծ օգտակներ պիտի գաղտն այս ճիւղերէն, եթէ իրենց վճարած ուղղակի տուրքերուն վրայ 8 % յաւելում մը ըլլայ։ Երկրաչափք յայտարարած են թէ՝ այս յաւելում կը բաւէ գործելու համար չունենալու ծախսերը։

Այս նպատակաւ հարկ եղած գրեին տարաբաղելով խրկուած են ի Պօլիս Վեհ. Սուլթանի հաւանութեանը ենթարկելու համար։

— Անգլիական նաւատորմ.— Անգղիական նաւատորմին այն մասն որ խարիսխ նետած էր Իզմիրի առջեւ հոկտեմբեր 2ին մեկներ է անոի կիպրոս երթալու համար։

Իզմիր լուր տարածուած էր թէ՝ անգլիական նաւատորմը 15 օրէն հոն պիտի վերադառնայ, Միջերկրականի նաւատորմին պատերազմական բաղմաթիւ նաւերու հետ միասին։

Կը խօսուի եղեր 18-20 նաւու հասմար։ Բայց Իզմիրի լուրերի մը նայելով տասիաւին որոշ բան մը չգիտցուիր անգլիական նաւատորմին ամբողջութեամբը Իզմիրի ջուրերն այցելելու պատասխատութեան վրայ։

— Իշխէթ Քոբէրա— արտօնութիւնը ինդրող Գէլիճեան գրամատէրներու խումբն մըցակից է Գրանսական խումբ մըն ալ։

— Լէռնական առաջնէք։ Եպարզոսական որոշմամբ այսուհետեւ վնասուորական առեանի առջեւ պիտի դասուին ձերբակալեալ լեռնական առաջնորդները։

— Բալքան.— Հոլանտական ժողովն չորենաւն որ երկուշաբթի առաւօտ Պօլսոյ նաւահանգստէն դուրս կ'ելլէր Իզմիտ երթալու համար բազմաւոր մը ունեցաւ անգղիական Ահէն չոգենաւէն։

Վնասը քիչ եղաւ, երկու չոգենաւներու նաւապետները զործը մէջերնին կարգադրեցին եւ ժապան չարուշակով համբան զէպի Իզմիտ ուր պիտի նորոգէ վնասուած կողմերը։

— Քօլէրա. ի Ձիւտէ եւ ի Մէրքէզ հանրային առողջութիւնը լաւ է, սակայն Հօտէյտայի վնասուորական հիւանդանոցին մէջ մեռելներն իրարու կը յաջորդեն առատապար։

— Հոկտեմբեր 6 ին Դահանկոսէն եւ կած հետապրի մը նայելով, առջի օրուան 24 ժամուան մէջ, քօլերայի 18 դէպք պատահած է, եւ 14 մահ։ Մեռնողներէն 9ը առաջ բռնուած էին։

Այս միջոցիս ի Հալէպ չէ պատահած քօլերայի դէպք։

Սեպտ. 20էն 25 ի Քանիրա քօլերայի միայն դէպք մը պատահած է։

— Ծովահեն. — Քիոսէն կը հաղորդեն թէ՝ օսմանեան պահակ չոգենաւը վերջերս բռնած է Քալիմնօ եւ Քօս կղզիներու միջեւ երկու մեծ նաւակներ որոց մէջ կը գտնուէին 25 անձինք։ Կը կասկածուէր թէ այս մարդիկ ծովահենութեամբ կ'զբաղին։

— Անդնապան. — Նոր-գարու բնակող Պետրոս անունով մէկը կիրակի օր անձնասպան եղաւ, ածելիով կոկորդը կտրելով։

Անձնասպանը 50 տարեկան էր. Թողած է նամակ մը յորում կ'ըսէ թէ կը մեռնի ալի կեանքէն զղուած է։

— Կ. Պոլսոյ Քոբէրա— ընկերութիւնը վերջացուցած ըլլալով այն ամէն չինուածները զորս յանձն առած էր, իրեն վերադարձուեցաւ 2,000 օսմ. ոսկին որ իբր երաշխաւորութիւն դրուած էր Օսմ. Պանքան։

| Տարբեր էշխաները. — Մէկ երկու տարի Պօլիս պիտի գայ Սիամի թագաւորին եղբայրը, իշխան Տամրոնկ, որ այժմ կը ճանապարհորդէ ի Ցապոնա... մանաւանդ կրթութեան ուսումնասիրութիւններ ընելու։

Մօտերս պիտի երթայ ի Բեղրադարկ ուր Զարին պիտի յանձնէ, իր եղբօրը կողմէ, Սիամի ամենէն մեծ պատուանշանը, Շուէյա Քրէ Հոճ Ժապաէնը։

Բեղրադարկէն վերադարձին իշխանը Պօլսոյ եւ Սուէդի ճամբով պիտի երթայ իր երկիրը։

— Այդ ապան չէ. — Կիրակի գիշեր ի Գումղիանճաղ Եւթնալիա անուն կին մը սեղանին վրայ երկանն հետ կռուի բռնուած տանն, զանակ մը առնելով անոր փորը խոթեց, մարդը քանի մը վայրկեանէ յետոյ հոգին տուաւ։

Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց կինը։

— Կայսպոռտ. — Բ. Գ. գիշեր Բերչեմպէ-բազարի փողոցներէն մէկուն մէջ եղած հոդի կսղոպատեցին Սալի պէյ անուն մարդ մը որուն քսան ոսկի եւ մէկ մէճիտ կար։

— Ծովային արկած. — Երէկ գրեցինք թէ կիրակի Առնաւուտ գիւղի առջեւ չըրջկեր է նաւակ մը որուն մէջ կը գտնուէին տասն եւ մէկ անձինք. ասոնք աիչնայ ալ ծովէն հանուեր են ողջ առողջ։

— Պ. Էմիլ Տըլէ որ առենէ մը ի վեր ի Ցունաս էր չաբաթ օր Պօլիս վերադարձաւ։

— Վէրաբնակ ապեան. Վերաբնակիչ տասնեակ չորս ճիւղերուն անդամք կը փոխուին վեց ամիսը մի անգամ։ Ըստ այսմ վերաբնակիչ տասնեակ առեւտրական ճիւղին անդամ Գասրի էֆ. փոխադրուած է եղեռնագատ տասնեակը. Իսմայիլ Հապզը էֆ. պատժական ճիւղին, եւ Գաբրիէլ էֆ. Գաբրիէլեան՝ ամբաստանիչ տասնեակը։

— Վաթսաթանէ. — Բոլոր վարժարանաց վարչութեան եւ ուսմանց ատենդան եւ դանակի լարտիոխոութեանց մասին խորհրդակցութիւններ կը կատարուին պետական խորհուրդի մէջ։

— Մէջլիս Մահմէն խան ըստ Թարէքէի ամսոյս վերջերը Թեհրան պիտի երթայ։

— Պահանակ Պլան, կինն խաչատրեան նախորդ գիտցանին երէկ իրիկուն ուղեւորեցաւ ի Հռոմ։

— Ցուցամանդրէ. — Առեւտրական եւ Հանրօգուտ չունենալու նախարարին նախագահութեան ներքեւ յանձնաժողով մը կազմուած է խորհրդակցելու համար ի մասին տունկերու, անասնոց եւ հարտարարուեստական արտադրութեանց ցուցահանդէսին։

— Շաֆրէ էրթ-թարան.— Կայս. անձնասպան զօրաբանակին հրամանատար Բէռֆ լաչա, արտօնութիւն առացած է հատատիլ չաբարի գործարան մը, ի ձիսըր էրկինէ գատառին ունեցած իր Սալարը ագարակին մէջ։

— Պէշիկթաչ Քեօյ էշ հրդեհի տեղը պիտի կարգադրուի Թարլայի գրամէնատիկ, եւ ըստ այնմ պիտի կատարուին գեհինենու բաժանումներն ու չինութիւնները։

— Տէրբանակէրթի Հայ հասարականաց ա-ասոյնորդարան.— Թարէքէի մէջ կը կարգանք։ Ամբաստանիչ տասնեակն ամբաստանած էր երեքն այն անձերէն որք ի Տիգրանակերտ ձեռնարկած էին այրել Հայհոմէականաց առաջնորդարանն, այրելու եւ մէջը գտնուած կարասիներն ու պրամները կողոպտելու։ Ամբաստանեալներէն երկուքը ձերբակալուելով բերուած են Պօլիս, իսկ երրորդը Գաղատեան Անդրէա անուն կրօնականը դեռ ի Տիգրանակերտ է։ Ամբաստանիչ տասնեակն գնա եւս ամբաստանելով ձերբակալման հրամանագիր հանած է։

Երբ տեսնուի ատոնց գատաստանը, անշուշտ երեւան պիտի գայ թէ ինչ էր այդ յարձակման բուն իսկ չարժառիթը, եւ թէ կա՞ն ուրիշ մեղսակիցներ ալ։

Ա. Զ. Դ.

LIBRAIRIE CH. DELAGRAVE.- PARIS.

COURS DE LITTÉRATURE
PAR
FÉLIX HÉMON

Այս յոյժ ընդարձակ եւ գրական թանկագին ձանօթութեամբ գեղեցիկ գործը, որուն երկու հատորներէն միայն երեւցած են տակաւին, կը ձախսուի,

ՀԵՌԱԳԻՐՔ

ՖՈՒՐՆԻԻ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

(Գրկէրուան հեռաքէր+)

Բարիզ, 20 հոկտ.

Նորվեգարանին յայտնուէաս մաքսապաշտպան ձգտումները պիտի թոյլ չտան նախարարութեան որ առեւտրական պաշնադրերը վկանորոշէ այնպէս ինչպէս պահանջեցին չատ մը օտար կառավարութիւններ, մասնաւորապէս Սպանիա եւ Յունաստան։ Կարելի է ուրեմն հիմակուընէ ապահով ըլլալ թէ մեր արտաքին վաճառականական գործերը պիտի ըլլայ դալ տարի իսկ, եւ առանց ո եւ է բացառութեան, մաքսապաշտպան թարիֆաներու գործերը։

Սէն-Բեզրեպուրգ, 20 հոկտ.

Լուր մը եղած է թէ Զարեվիչը վիրաբեմպերկի կիսկամ Լօժէն իշխանին աղջիկան հետ նչանուելու է։

Քիէվ, 20 հոկտ։

Քանի մը լրագրաց նայելով, բաղմաթիւ ձերբակալութիւնք եղած են Համալսարանի ուսանողաց մէջ, եւ համայսրանը փակուելու է։

Սէն-Բեզրեպուրգ, 20 հոկտ.

Պառլեմանական նախարար Զօրավար Վանովսքի մեկնեցաւ Հարաւային գաւառները զօրագունդերը քննելու համար։ Իր վերադարձը նոյեմբեր 15ին կը յուսացուի։ Բուլղարի Քօղաքներու Թուրքի յաւելման մասին ըլլալիք բարենորոգմունք պիտի կատարուին այդ բարենորոգման գործադրիչ յատուկ յանձնաժողովոյ անօրէն Զօրավար Նոպլոպէի ձեռքով, որ Քուպան մեկնած է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

(8 Հոկտ.)

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

Երէք ամիս Լօնտրայի վրայ	108 7/8
» » Բարիզի վրայ.....	23 25

ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ առտու բացուելացաւ.....	19 11
Երէկ երեկոյ գոցուելացաւ.....	19 7

ԹԱՀՎԻԼԱԹՔ ՕՍՄԱՆԻԷ

Երէկ իրիկուն	71 30

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԱԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն Սէռի	A.	41 30
»	B.	21 25
»	C.	19 7

ԲԱԺԻՆԵՏՈՄՍՔ

Բուամբէյ երկաթուղի.....	Ֆր.	60 50
Թրամուէյ	ոսկի	5 82 ½
Ռէժի	»	14 24

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. ոսկի	100	20 Ֆր.նոց	87 12
Մէճիտ	107 14	Անգղ. ոսկի.....	110 00
Պէշլիք.....	102	Մարք Գեր. Ռա.	106 20
Մէճիտլիք	99 20	Իմբերիալ	89 30
Թաօղիյէ.....	21	Ռուպլի Թուղթ...	8 75
Տ կա. Ղբ Սկրտի ..	7	Ռուպլի Թուղթ...	8 75

ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ Ա.ԺՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ԳԵՐԱԶԱՆՑ ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ

Ա.ԾՈՒԽ—ԳՕԳ—Ա.ԾՈՒԽ

Սոյն ածուխ, որ ֆօէ-ածուխ անուամբ ծանօթ է կը պատրաստուի Եէսի-Դուլէի կազարանին ամենաընտիր Քարիֆէնէն։

Յայտնի է թէ Եէսի-Դուլէի կազարանը մի միայն Առաջին տեսակ Քարիֆ գործածելով արտադրած ֆօէ-ածուխն ամենամեծ առաւելութիւններ ունի ուրիշ այս կարգի ածխոց վրայ, որք սովորաբար Սեւ Ծովու ելքերոյ երկրորդական հանքածուխներէն կը պատրաստուին։

Գլխաւոր Մթերանոց. — Եէսի-Դուլէի կազարանը։

Կը գտնուի նաեւ ի Սիրքէճի Իսկէլէսի եւ ի Կալաթա Պալըք-Բազար Պ. Նիքօլաքի Ալֆաճիի Ն°. 26 Օղիի գործարանը։

Սոյնն անունք որ սոյն նշանաւոր ֆօէ-ածուխէն գործածած են՝ կը հաւատան թէ փայտէն ու փայտի ածուխէն վաթսուն առ հարիւր խնայողական է. կը գործածուի նահանգի, ջեռմոցի, լուացքի, երկաթեայ վառարանաց եւ այլ այս կարգի բաղմաթիւ պիտոյից։

Փորձը պիտի ցուցնէ թէ սոյն ածուխն ո՛չ հոտ, ո՛չ ծուխ ունենալով ամենեւին դիմի ցաւ չի պատճառեր, որով գերազանցապէս յարմար է հիւանդանոցաց, վարժարանաց, բաղնիկաց, պանդոկներու եւ այլ հանրային չէնքերու մէջ գործածուելու. խիստ յարմար է նաեւ գարբնոց, երկաթագործաց եւ այլ այս կարգի արհեստաւորաց գործածութեան։

60 % ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ 60 %

Սոյնն անունք որ իրենց ձմրան փայտի ու ածուխի պաշարը հայթայթած չեն տակաւին թո՛ղ հաճին պզտիկ փորձ մ'ընել այս ածուխին։

Գործածութեան եղանակը մանրամասնօրէն կը բացատրուի ի վաճառատեղիս։

1—10

Գ. Ի. ՍԻԼՎԱՃԵԱՆ

ԲՈՒՆ ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Պ—ԲՆ—Ը, Հ—Ը—, Ցբէ—ա եւայլն. Հարատեւական օժիտներու եւ այլ պիտոյից համար մանաւանդ խնամօք պատրաստեալ։

ՑՈՑԱՀ ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ

Մէնթէշէական ընդլայն համար մանաւանդ Բէ—ը—Ի—ն

Դիմել Սիլվաճեան վաճառատունը,

ԳԱԼԵՈՒԳՃԼԱՐ ՊԱՇԸ, ՍԵՐԷԹՃԻ ԽԱՆ, ՎԱՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻՒ 16

Ամէն անոնք որք պէտք կ'զգան ժամացոյց գնելու մնծաքանակ թէ փոքրաքանակ, թող փութան դիմել Սիլվաճեան վաճառատունը, Մանմուտ վարայի ղըւխ թիւ 3.

Մինչեւ 4 ֆրանքէ սեսեալ ժամացոյցք

Գաւառաց հետ յարաբերութիւնք

3 14—15

Ա. Զ. Գ

Ա.ռ ԲՆԱՀԱԼԸ ԱԳՏԱՓԷՆ ՈՒՈՒՆՂՈՑ ՈՐ Է ՏԱՅԳԱՓԱՂԷՆ Ե Է ՓԱՍՈՒԱ

Բարեաբէր աղգային մը՝ մայրաքաղաքիս եւ գաւառաց Աղգային վարժարանաց մէջ յաճախող աղքատիկ ուսանողաց համար նուիրած է

Պէյօղեան Յարութիւն էֆէնտիի յօրինած ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՑ Ա. Տարիէ 300 եւ Բ. Տարիէն 300 ընդ ամէնը 800 օրինակ դասագիրք։

Եւ խնդրած է մեզմէ հրաւիրել պնըտնամակաս նոյն ազքատիկ ուսանողաց՝ ի մայրաքաղաքիս եւ ի գաւառս, որ եթէ իրենց սանունք պէտք ունին յիշատակել գասագրոց, պիտին յօրինողին՝ ի զբաստնեակ Ընդհ. գործակալութեան Օսմանեան, Գալաթա Պէօյիւք Խալիլ փաչա խան, թիւ 3, եւ սահման պէտք եւ զած թուով գասագիրք, իրենց ստորագրութեամբ վկայելով աղքատութիւնն այն ուսանողաց որոց համար պիտի սահման սոյն պրեանքն։

3—10

Ա.ՏԱՄՆԱԲՈՑԻ

ՄԵԼԿՈՆ ԿԻՒԼԻՍՏԱՆԵԱՆ

Նորագիւտ դեղերով ակռայի սահմիկ ցաւերն անմիջապէս կը դադրեցնէ. փտած ակռաներն զարմանելով կը լեցնէ, առ նուազն տաս տարի պիմանալու պայմանաւ։ Թէ՛ թմրեցուցիչ դեղերով եւ թէ ձեռագ ճարտարութեամբ անպէտ ատամներն կը հանէ մեծ գիւրութեամբ. բնակարանին գժուարաւ գանազանելի արուեստական ակռաներ կը պատրաստէ։

Մանկանց ատամներն կանոնաւոր բուսցնելու եւ ապագային փտութենէ ազատ պահելու համար մանաւանդ գարման եւ խորհուրդ կը տրուի։

Բացի կիրակիէն ամէն օր կէս օրէ առաջ գիմել՝

Պոլիս Փարմաք-Դաիւս թիւ 14 դարձատեղին։

6—10

LIBRAIRIE LAROUSSE.- PARIS

PIERRE LAROUSSE

DICTIONNAIRE COMPLET

Այս հանրածանօթ բառարանն որ իր ծայրագեղ ձեռնարկութեամբ եւ փոքր ծաւալի մէջ լրումնական ճանաչութեամբ մեծապէս օգտակար է գիրանարէն լեզուն ուսանող ամէն անձի, եւ որուն վերջին տպագրութիւնը չատ աւելի ճոխացած եւ կատարելագործուած է, կը ծախսուի

ի Բերա, Թէքէլի կից, Թիւ 533, Բիւրզանեան գրատան մանուածիւղը, եւ ի Պոլիս, Պահչէ Քարու, Թիւ 4, Բիւրզանեան Գրատան մանուածիւղը։

Գինն Ֆր. 3.50 1—3

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

2,500 ՀՐԱՆԳՆԵՐՈՎ

Բ. Տպագրութիւն

Հեռաւորութեամբ Պ. ԱԼԸՔԱԼԷՐԻ

Աչխատասիրեաց Ա. ՊԻՊԼՈՒՃԵԱՆ

—o—

Գինն է 5 ղրչ. գոյացնելու համար 20 % զեղչ կը արուի։

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով։

8—10

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Թ. ՍԱՆԱՊԱՃԵԱՆ

Մեծ Փողոց Բերայ, Հալէպ Զարը

ՄԱՅԻՐ

ԶԳԵՍՏԻ ԵՐԿՈՒ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՆՈՑՆԵՐ

Մեն ի բերա, Թիւնէլի հրապարակին վրայ, միւսն ի Պոլիս, կարմրչին զէմը, սուր աղը, կանապէ, մանչ եւ աղջիկ ապագէ պիտի գտնեն, իւրաքանչիւրն իրեն համար, ետրոպային նոր եկած թէ ասիան եւ թէ ձմրան հագուստներ, որոց դիմացկունութիւնը, բարեձեւութիւնն ու աժանութիւնը այլոց մրցումն անկարելի կընէ։ Կինոջու համար յատուկ սենեակ։

2—24

ՏԱՐԱԿԱՆ ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԴԻ ՀԱՅԵՐԷՆԻ

վաւերացեալ յՕսմանեան Խորհրդոյ

Յօրինեց Ս. ԴԱՒԹԵԱՆ

Կը վաճառի ի Մարզարեան գրատան, յԱլամեան ապարան եւ ի Գուշ գալուս Թօփաճիի Մարտիրոս աղա Աւագեանի խանութը. Գին 2 գ֊ուկ։

Վենետկոյ Մխիթարեանց տպարանէն լոյս տեսաւ.

ԲԱՌԴԻՐՔ ԴԱՂՂԻԵՐԷՆ - ՀԱՅԵՐԷՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ԵՒ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ԴՊՐՈՒԹԵՆՑ.—ԵՐԿՈՒ ՀԱՏՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ընծիր թղթի վրայ, 1300 ձեւերով, մեծադիր քառածալ, մօտ 300 թերթերէ բազկացեալ։ Ի վերջ երկրորդ Հատորին՝ յաւելուած Հայերէն-Դաղղիերէն Բառարան։

ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑ

Հ. ՄԱՆՈՒԷԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՔԱԶԱՒՆԻՈՑ

Հրատարակուած է Ա. հատորն, 150 թերթ. 627 դեղեցիկ ձեւերով։ Բացուած է բաժանորդագրութիւն երկու Հատորին ի միասին։

ՊԱՅՄԱՆՔ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ա. Կանխիկ վճարումն բաժանորդագրոյ երկու հատորին ի միասին է ֆր. 50։

Բ. Բաժանորդագրութիւնն կը շարունակուի մինչեւ ցվերջ 1891 տարւոյս։

Գ. Բաժանորդագրութեան պայմանաժամը լրանալէ յետոյ գինը պիտի բարձրանայ։

Դ. Բաժանորդագրուողք պիտի ընդունին անդուլ բաղիր ի վաղտութենէ Մխիթարեանց Գրատանն որ ի Սեղրոս խան թիւ 3։

Ե. Բաժանորդագրուողք պիտի ընդունին Ա. Հատորն անդորրագրին հետ ի միասին. իսկ Բ. Հատորն՝ այն ինչ տպագրութիւնն աւարտի։

5—10

ՓՈԽՆԶ

ՀԱՒԱՏՔԱՒՈՐ Ս.ՌԱԿԱՑ, ԵՐԴՈՑ ԵԻԱԼ.

Ս. ԳԱՒԹԵԱՆ

Սոյն դրքոյկ սահմանեալ լինելով նախնական կարգաց ընթերցանութեան եւ ի մանաւանդ ազդասուրիւն (récitation) ղպալի պակաս մը կը լնու։ Այսպարեւ քարձրագոյն կարգաց համար նոյն նպատակին յատկացեալ կան չատ մը հատւածքածոյք, սակայն Փառնէ Նորավարժ աշակերտաց հասողութեան յարմար, զուարճալի եւ հրահանգիչ առակներով, երգերով, մանրավէպներով եւ պիտանի օգտակար տեղեկութեամբք փոքրիկ տղոց սիրելի դրքոյկ մ' է։

Վարժարանաց վերաբացման առթիւ կը յանձնարարենք Փառնէն զպրոցաց վաճրիչներուն։

Գին 2 գ֊ուկ. Զեղչ % 20

Կծպրոնատեղին է Մարզարեան գրատուն Մէրճան Զարչը, Կ. Պոլիս։

Հոն կը գտնուին նաեւ Ս. Դաւթեանի ուրիշ գործերն. ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ (Իմանալ Ընֆալ) Մատն Ա. եւ Բ. որք ի պէտս թրքախօս Հայոց։

ԻՏԱԼԻԷ ՄԱՆԹՈՒԱՆԷ

1306 գարնան Յունիսի 18ին երկաղբիւր օրէն սկսեալ մինչեւ գնոյ գնօրհնութիւնն Մարտապէտ գՔրիստոս երկնաւոր Իշխանէն Մխիթարեան ընծեղեցոց ժամանակացոյցը։

ԳԱՐԱՊԻԿԱՒ ԳԻՆ

Երկուշաբթի եւ հինգշաբթի երեկոյեան ժամ 11էն Սիրքէճիի նաւամատոյցէն չոգենաւ մը մեկնելով Ռօսօսթօ, Կասնօս, Ռօթա, Մերսէյֆէթ, Շարքէօյ, Դարթալիկա նաւամատոյցներն հանդիպելով էրտէկ կը հասնի. չորեքշաբթի եւ չաբաթ առաւօտները էրտէկէն մեկնելով Փաչա Լիմանը, Մարմարա, Քիւթալի, Մերսէյֆէթ, Ռօթա եւ Կասնօզ նաւամատոյցներն հանդիպելով Ռօսօսթօ կը հասնի. Ռօսօսթոյէն եւս հինգշաբթի եւ կիւրակէ առաւօտները մեկնելով Պոլիս կը վերադառնայ։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՑ ԳԻՆ

Շաբաթ, երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը առաւօտեան ժամ 2ին Սիրքէճիի նաւամատոյցէն չոգենաւ մը կը մեկնի Նաւլօվա, Տարըճա, Գարամուսալ, Տէյիրմէնաւէլէսի, Էրէկլի, Գալըգալը, Գօճաճա եւ Սէքպան նաւամատոյցներն հանդիպելով Նիկոմիդիա պիտի երթայ եւ մի եւ նոյն օրերը մի եւ նոյն ժամուն վերադարձով նաւամատոյցներն հանդիպելով կամաւրջ կը վերադառնայ։

ՌՕՍՕՍԹՈՅԻ ԳԻՆ

Շաբաթ, երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը ժամ 2ին Սիրքէճիի նաւամատոյցէն չոգենաւ մը մեկնելով Պիկատօս, Սիւլիվրի եւ Էրէկլի հանդիպելով Ռօսօսթօ կը հասնի. երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը մի եւ նոյն ժամուն Ռօսօսթոյէն մեկնելով Պոլիս կը վերադառնայ։

ՄՈՒՏԱՆԵԱՑԻ ԳԻՆ

Ուրբաթ, կիւրակէ եւ երեքշաբթի առաւօտները Պոլսոյ նաւահանգստի պաշտօնատան առջեւի խարխափակէն ժամ 3ին չոգենաւ մը կը մեկնի Պոլիս վերադարձի օրերն է հինգշաբթի, կիւր. եւ երեքշաբթի։

ՊԱՆՏՐՄԱՒԻ ԳԻՆ

Շաբաթ, երկուշաբթի եւ չորեքշաբթի օրերը ժամ 11էն Պոլսոյ նաւահանգստի պաշտօնատան առջեւի խարխափակէն չոգենաւ մը մեկնելով Բրէմիէ կը հանդիպի եւ Պանտըրմա կ'երթայ։ Պոլիս վերադարձի օրերն է շաբաթ, երեքշաբթի եւ հինգշաբթի։

1891 Սեպտեմբեր 1 կիրակի օրէն սկեալ ՏԻՆԱՆ ՅՈՒՆԻ ՊՈՕՐՏՈՒՆԻՆ

ԿԱՂՋԻՆԵՐՈՒ ԳԻՆ

ԿՂԶԻՆԵՐԷՆ ԿԱՄԱՒՐՋ

12 — Մ. կղզի, հէյպէլի, պուրկազ. զընալը, (1) (*)

12 30 Մ. կղզի, հէյպէլի, պուրկազ զընալը, (*)

1 30 Բէյօղլը, զարթալ, մ. կղզի, հէյպէլի, (մ. կղզիէն 2.15ին) (2)

2 30 Հէյպէլէն ուղղ. կամաւրջ (1)

3 30 Մ. կղզի, հէյպէլի, պուրկազ, զընալը։

8 — Բէյօղլը, զարթալ, մ. կղզի, հէյպէլի, պուրկազ. զընալը, (մ. կղզիէն 8.45ին)

10 30 Մ. կղզի, հէյպէլի, զաբզուկազ։

ԿԱՄԱՒՐՋԷՆ ԿՂԶԻՆԵՐ

1 30 Ուղղ. հէյպէլի, (1) (*)

1 45 Հէյպէլի, մ. կղզի։ (*)

2 15 Գատըգիւղ, զընալը, պուրկազ, հէյպէլի, մ. կղզի, Գարթալ, Բէյօղլը։ (*)

8 45 Գընալը, պրկազ. հէյպէլի, մ. կղզի

10 — Հէյպէլի, մ. կղզի գարթլ. քէնաք.

11 — Գընալը, պուրկազ. հէյպէլի, մ. կղզի

ԿԻՒՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

ԿՂԶԻՆԵՐԷՆ ԿԱՄԱՒՐՋ

12 — Մ. կղզի, հէյպէլի

12 — Բէյօղլէն գարթալ, մ. կղզի, հէյպէլի, պուրկազ, զընալը (մ. կղզիէն 12.45ին)

8 45 Մ. կղզի, հէյպէլի, պուրկազ. զընալը

9 45 Բէյօղլէն գարթալ, մ. կղզի, հէյպէլի, պուրկազ, զընալը, գաբզուկազ, (մ. կղզիէն 10.30ին)

ԿԱՄԱՒՐՋԷՆ ԿՂԶԻՆԵՐ

2 — Գատըգիւղ, զընալը, պուրկազ, հէյպէլի, մ. կղզի, գարթալ, բէյօղլը

3 — Գատըգիւղ, զընալը, պուրկազ, հէյպէլի, մ. կղզի

10 30 Զընալը, պուրկազ, հէյպէլի, մ. կղզի, Գարթալ, բէյօղլը

---

(1) Այս երթեւեկութիւն միայն երկուշաբթի օրեր պիտի կատարուի։

(2) Այս երթեւեկութիւն միայն երկուշաբթի օրեր հէյպէլի պիտի հանդիպի։

ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ ԳԻՆ

Նիկոմիդիոյ կառավարչոյ

հաստատութեամբ

ԿԱՄԱՒՐՋԷՆ

Ժ. Վ.		Թ. Կոխ.
1 05	Բէյօղլի գացող	2
2 15	Պիլէճիկ գացող	24
4 10	Բէյօղլի գացող*	4
6 20	(չհամապատասխանող)	
7 35	Նիկոմիդիա գացող	26
8 50	Բէյօղլի գացող	6
10 30	Բէյօղլի »	8
11 30	Բէյօղլի »	10

ՀԱՅԿԱՐ ՓԱՇԱՅԷՆ

1 40	Բէյօղլէն եկող	1
3 40	Բէյօղլէն եկող	3
5 40	Նիկոմիդիայէն եկող	23
7 —	Բէյօղլէն եկող	5
8 10	(չհամապատասխանող)	
9 25	Բէյօղլէն եկող	7
11 05	Պիլէճիկէն եկող	25
12 05	Բէյօղլէն եկող	9

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ ԳԻՆ

ԼՈՒԻՐ ՕՐԵՐ

ԿԱՄՒՂԷՆ ՓԱՓՈՒՂԷՆ	
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
12 (*)	12 (*)
12 45	12 45
	1 30
1 30	2 15
2 15	— —
2 45(3)	3 —
3 —	3 45
3 45	4 30
4 30	5 30
5 30	8 —
7 15	9 15
9 15	10 —
10 —	10 35
10 45	11 20
11 30	12 —
12 —	— —

ԿԻԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

ԿԱՄՒՂԷՆ ՓԱՓՈՒՂԷՆ	
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
12 15	12 15
1 —	1 —
2 —	
— —	2 —
— —	— —

(3) Այս երթեւեկութիւնը կղզիներու շոգենաւը պիտի կատարէ։

(*) Ասաղանիշ կրող երթեւեկութիւնք սեպտեմբեր 15 էն ոկսեալ մեկ քառորդ վերջը պիտի կատարուին.

ԿԱՐԱՊԵՏ ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ

Վաճառատուն Ֆէսի եւ Թօնաքիէի

Կ. Պոլիս, Պահչէ-Տափու, Համիտիէ ճաւսէ,

շամարամանաւ Հաճի Պէհիր աղաի խանուրի դիմացի կողմը

ԹՈՒԼՈՒ 54

Ընտիր Ֆէսեր ամեն տեսակէն, Պէզիկի եւ այլ խաղի թղթեր եւ մարիէք։ Ձաշակաւոր բուսաւարեր, թաշկինակ, գուլպայ, հոսանէ եւ ինթեր, քօրթօնէ, հոմանոց, գաւազան, չատիկ-կալօշ եւայլն։

ՁԱՇԱԿԱՒՈՐ ԸՆՏԻՐ ՍՊՐԱՆՔՆԵՐ ՁԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆՆԵՐՈՎ

ՏՊԱՐԱՆ

ԹԱՓԻՈՐ ՍԱՆՃԱՓՃԵԱՆ

Մեծ Փողոց Բերայ, Հալէպ չարշը (Cité d'Alep)

Տպարանս այս անգամ կրցայ Ծանուցանել Ազգոյ Հասարակութեան եւ իր բազմաթիւ յանախորդաց թէ, տպագրելեաց նրբութեան եւ մաքրութեան վերաբերեալ ամեն խնամք չեն զլացուիր (ինչպէս ցարդ ապացուցուած է), եւ նորանոր Եւրոպական գործիքներով կը տպագրուին Օրագրեր (ինչպէս այժմ ՀԱՅՐԵՆԻՔը), Գրքեր, Տետրակներ, Հաշուեցոյցք, Տեղեկագիրք, Շրջաբերականք, Նամականագլուխք, Հասցէագիրք, Ընկալագիրք, Ծանուցմունք, Մահազդ եւայլն։

ՄԱՄՆԱԴԻՏՈՒԹԻՒՆ ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ԱՅՑԵՐԱՐՏԻՑ

ԿԵՆԴԱՆԱԳՐՈՎ ԱՅՑԵՔԱՐՏՔ ԵՒ ՁԱՆԱՁԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Սխիպողական տպագրութեանց համար տպրանս գիշեր ցերեկ եւ կիւրակէ օրերն եւս բաց է։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

1891 Սեպտեմբեր 8/20 էն սկսեալ

ԵՐ ԹԱ

ԿԱՅԱՐԱՆ	ԿԱՌԱԽՈՒՄՔ ԹԻՒ	2 ճմբր.	24 ճմբր. և բեռ.	4 ճմբր.	26 ճմբր. և բեռ.	6 ճմբր.	8 ճմբր.	10 ճմբր.	Վիլայէթի Տարեվերջ Հատ. չափ
ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ		1 05	2 15	4 10	7 35	8 50	10 30	11 30	
Հալտար փաշային		1 45	2 57	4 47	8 13	9 26	11 05	12 05	
Դէզըլ Թօփրաք	ժմ.	1 51		4 53	8 20	9 32	11 11	12 11	3 —
»	մկ.	1 53		4 55	8 22	9 34	11 13	12 13	
Ֆէհնէր քէօշկի	ժմ.	1 56		4 58	8 25	9 37	11 16	12 16	4
»	մկ.	1 57		4 59	8 26	9 38	11 17	12 17	
Կէօզ Թէբէ	ժմ.	2 01		5 03	8 30	9 42	11 21	12 21	5 —
»	մկ.	2 02		5 04	8 31	9 44	11 23	12 23	
Էրէն Քէյ	ժմ.	2 05	3 12	5 07	8 34	9 47	11 26	12 26	6 —
»	մկ.	2 08	3 14	5 10	8 36	9 50	11 29	12 29	
Պօսթանճը	ժմ.	2 13	3 20	5 15	8 42	9 55	11 34	12 34	9 —
»	մկ.	2 15	3 22	5 17	8 45	9 57	11 36	12 36	
Մալթէբէ	ժմ.	2 23	3 32	5 25	8 55	10 05	11 44	12 44	14 —
»	մկ.	2 25	3 34	5 28	8 58	10 08	11 47	12 47	
Գարթալ	ժմ.	2 35	3 46	5 38	9 10	10 18	11 57	12 57	20 —
»	մկ.	2 38	3 49	5 40	9 13	10 21	12	1	
Բէյօղլը	ժմ.	2 45	3 59	5 47	9 23	10 28	12 07	1 07	25
»	մկ.		4 09		9 33				
Թաւշլը	ժմ.		4 29		9 53				35 —
»	մկ.		4 31		9 55				
Կէյպէ	ժմ.		4 58		10 22				44
»	մկ.		5 04		10 30				
Տիլ Իսկէլէսի	ժմ.		5 36		11 02				55
»	մկ.		5 38		11 04				
Թավշանճըլ	ժմ.		5 46		11 12				59
»	մկ.		5 49		11 15				
Հէրէքէ	ժմ.		5 59		11 25				64
»	մկ.		6 01		11 27				
Եարըճա	ժմ.		6 26		11 52				74
»	մկ.		6 28		11 54				
Թիւթ. Զիֆթլիք	ժմ.		6 40		12 06				80 —
»	մկ.		6 41		12 07				
Տէրինճէ	ժմ.		6 49		12 15				84
»	մկ.		6 51		12 18				
Իզմիտ	ժմ.		7 08		12 34				92
»	մկ.		7 28						
Պէյիւք Տէրվէնտ	ժմ.		8 07						110
»	մկ.		8 09						
Սապանճա	ժմ.		8 37						124
»	մկ.		8 40						
Աւսա Բազար	ժմ.		8 53						132
»	մկ.		9 08						
Կէյվէ	ժմ.		9 56						156
»	մկ.		10 01						
Աղ Հիսար	ժմ.		10 23						168
»	մկ.		10 25						
Մէքէճէ	ժմ.		10 53						182
»	մկ.		10 58						
Լէֆքէ	ժմ.		11 26						196
»	մկ.		11 28						
Վէզիր Խան	ժմ.		12 08						215
»	մկ.		12 10						
Պլէճիք	ժմ.		12 50						232

ԳԱ ԱՐ ՁՔ

ԿԱՅԱՐԱՆ	ԿԱՌԱԽՈՒՄՔ ԹԻՒ	1 ճմբր.	3 ճմբր.	23 ճմբր. և բեռ.	5 ճմբր.	7 ճմբր.	25 ճմբր. և բեռ.	9 ճմբր.	Վիլայէթի Տարեվերջ Հատ. չափ
Պիւլէճիւճ	մկ.						12 58		
Վէզիր Խան	ժմ.						1 34		
»	մկ.						1 36		232
Լէֆքէ	ժմ.						2 16		
»	մկ.						2 18		215
Մէքէճէ	ժմ.						2 46		
»	մկ.						2 51		196
Աղ Հիսար	ժմ.						3 19		
»	մկ.						3 21		182
Կէյվէ	ժմ.						3 43		
»	մկ.						3 48		168
Աւսա Բազար	ժմ.						4 36		
»	մկ.						4 46		156
Սապանճա	ժմ.						5 04		
»	մկ.						5 07		132
Պէյիւք Տէրվէնտ	ժմ.						5 35		
»	մկ.						5 38		124
Իզմիտ	ժմ.						6 14		
»	մկ.			1 10			6 34		116
Տէրինճէ	ժմ.			1 26			6 50		
»	մկ.			1 28			6 53		92
Թիւթ Զիֆթլիք	ժմ.			1 36			7 01		
»	մկ.			1 37			7 02		84
Եարըճա	ժմ.			1 49			7 14		
»	մկ.			1 51			7 16		80
Հէրէքէ	ժմ.			2 16			7 41		
»	մկ.			2 18			7 43		74
Թավշանճըլ	ժմ.			2 28			7 53		
»	մկ.			2 31			7 56		64
Տիլ Իսկէլէսի	ժմ.			2 39			8 04		
»	մկ.			2 41			8 06		59
Կէյվէ	ժմ.			3 21			8 46		
»	մկ.			3 27			8 52		55
Թաւշլը	ժմ.			3 45			9 10		
»	մկ.			3 47			9 12		44
Բէյօղլը	ժմ.			4 07			9 32		
»	մկ.	12 30	2 30	4 17	5 49	8 11	9 42	10 49	35
Գարթալ	ժմ.	12 37	2 37	4 27	5 56	8 18	9 52	10 56	
»	մկ.	12 40	2 40	4 30	5 59	8 21	9 55	10 59	25
Մալթէբէ	ժմ.	12 50	2 50	4 42	6 09	8 31	10 07	11 09	
»	մկ.	12 52	2 52	4 44	6 11	8 33	10 10	11 11	20
Պօսթանճը	ժմ.	1	3	4 54	6 19	8 41	10 20	11 19	
»	մկ.	1 02	3 02	4 56	6 21	8 44	10 22	11 21	14
Էրէն Քէյ	ժմ.	1 09	3 09	5 05	6 28	8 51	10 31	11 28	
»	մկ.	1 11	3 13	5 08	6 30	8 54	10 33	11 30	9
Կէօզ Թէբէ	ժմ.	1 14	3 16	5 11	6 33	8 57		11 33	
»	մկ.	1 15	3 17	5 13	6 34	8 58		11 34	6
Ֆէհնէր Քէօշկի	ժմ.	1 19	3 21	5 17	6 38	9 02		11 38	
»	մկ.	1 20	3 22	5 18	6 39	9 03		11 39	5
Դէզըլ Թօփրաք	ժմ.	1 23	3 25	5 21	6 42	9 06		11 42	
»	մկ.	1 25	3 27	5 23	6 44	9 08		11 43	4
Հալտար Փաշա	ժմ.	1 30	3 32	5 29	6 49	9 13	10 45	11 48	
կամուրջ	ժմ.	2 05	4 05	6 05	7 25	9 50	11 30	12 30	9